

PARTTIME-JUNKIE

www.boekerij.nl

Renee Kelder

Parttime-junkie

Mijn (geheime) verslaving
aan GHB

Deze titel verscheen eerder bij uitgeverij Prometheus,
Amsterdam

ISBN 978-90-225-8248-0

ISBN 978-94-023-1017-7 (e-book)

NUR 402

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam

Omslagbeeld: Olga Madejska

Auteursfoto © Anke van der Meer

Vormgeving binnenwerk: Adriaan de Jonge

© 2018 Renee Kelder en Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door
middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze
ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de
uitgever.

‘De geschiedenis is een nachtmerrie
waaruit ik probeer te ontwaken.’
– James Joyce, *Ulysses*

Proloog

Ik moest dit boek schrijven. Mijn hoofd zat vol met herinneringen van zes jaar verslaving: de geur van GHB, de smaak van speed en het gevoel van weken-den niet slapen. Het moest eruit. Het moest op papier. Zo beleefde ik de jaren opnieuw. Elke dag, elke minuut. Elke gebeurtenis afzonderlijk. Alleen, in mijn studeerkamer aan mijn bureau, voelde ik weer hoe ik snoof, hoe ik vaag werd van de xtc, hoe mijn hartslag vertraagde door de combinatie van alcohol en kalmeringsmiddelen. Ik herbeleefde de angst die ik tijdens het afkicken voelde toen ik het bloed van de muren zag stromen.

Mijn hersenen zijn gemarineerd in narcotica. Mijn herinneringen werden hierdoor één grote brij. Met dit boek heb ik geprobeerd om mijn verleden weer helder te krijgen. Om mezelf te begrijpen en te vergeven en om aan anderen uit te leggen hoe verraderlijk drugs kunnen zijn. Het leven van een drugsverslaafde is schokkend en onwerkelijk. Ik kan me voorstellen dat het soms moeilijk is om je in mijn verhaal te verplaatsen. Mogelijk denk je als je halverwege dit boek bent: dit zal mij, mijn broer of zus, mijn kind of geliefde

nooit overkomen. Maar één op de vijf mensen in Nederland lijdt ooit in zijn leven aan misbruik of afhankelijkheid van drugs of alcohol.

Drugsverslaafd zijn wordt al snel geassocieerd met junkies die op straat leven. Niet bestemd voor normale mensen als jij en ik. Mensen met een baan, een sociaal leven. Mensen die afgestudeerd zijn. Dat dacht ik ook. Mijn verslavingsverleden heeft me laten inzien dat ieder mens verslaafd kan raken als bepaalde omstandigheden instabiel zijn.

Als een van de eerste GHB-verslaafden wil ik laten zien dat GHB een onderbelicht probleem is. In Nederland, maar ook in Europa neemt het aantal GHB-gebruikers al jaren toe. Met dit boek wil ik het groeiende drugsprobleem van deze tijd en de gevolgen hiervan beter onder de aandacht brengen. Hiermee sluit ik mijn verslavingsverleden voorgoed af.

Neenie

HET BEGIN IS het moeilijkst, wordt vaak gezegd. Misschien is het daar bij mij misgegaan. Een slechte start. Een moeilijk begin.

Vanaf mijn geboorte was het duidelijk dat ik anders was dan gemiddeld. ‘Speciaal,’ noemden mijn ouders het. Ik was een huilbaby, poepte schuim en hield geen voedsel binnen. Mijn vader noemde het een ‘marteling’. ‘Mensen een paar keer per nacht uit hun slaap halen is een martelmethode,’ zei hij tegen mijn moeder als ik ’s nachts voor de zoveelste keer begon te gillen. Mijn moeder zorgde voor mij als een leeuwin. Ze gaf me niet op, wiegde me urenlang totdat ik in slaap viel en ging alle ziekenhuizen met me af. De kinderarts zei haar toen ik tien maanden oud was: ‘Het ligt in de handen van de goden.’

Het duurde lang voordat de artsen wisten wat mij mankeerde: een algehele voedselallergie voor alle dierlijke en plantaardige eiwitten. De oplossing was astronautenvoeding. De eerste drie jaar van mijn leven maakte mijn moeder kartongekleurd poeder klaar. Andere baby’s kregen borstvoeding, ik kreeg astronautenvoeding van de apotheek.

De prognose was slecht: ik zou mijn hele leven zwaar allergisch en astmatisch blijven. Dat klopte, tot de scheiding van mijn ouders. Toen groeide ik eroverheen.

Ondanks de astronautenvoeding bleef de buikpijn aanhouden en ik had mijn eigen manier om daarmee om te gaan. Langzaam trok ik al mijn haren aan één zijde van mijn hoofd eruit. Waarom alleen de linker kant kan ik mij niet herinneren. Het deed pijn. Een tergende, zeurende pijn bij elke streng haar die ik er uittrok. Tegelijkertijd gaf het voldoening. Er kwam een rust over me als ik mezelf gepijnigd had.

Op mijn derde was ik half kaal. Op straat werd mijn moeder met haar kinderwagen nagekeken. Ze hoorde mensen fluisteren en ving woorden op als ‘kanker’ en ‘chemokuur’.

Ik was niet alleen allergisch, maar ook motorisch gestoord en dyslectisch. Op de kleuterschool gaf de docent het advies om naar de lomschool te gaan, speciaal onderwijs voor kinderen met leer- en opvoedingsproblemen. Ik dacht dat ze het over de lomschool had. In mijn gedachten een plek voor domme en onhandige kinderen. Na dit nieuws gingen mijn ouders op zoek naar een school waar speciale kinderen wél werden gewaardeerd. De Rudolf Steiner School was vanuit Heemstede de dichtstbijzijnde vrijeschool die hierbij leek aan te sluiten. Onderwijs gebaseerd op antroposofische ideeën: een passend alternatief voor kinderen zoals ik.

Alles was anders op mijn nieuwe, niet-reguliere school. We begonnen elke dag met een spreuk. ‘Stevig sta ik met beide benen op de grond.’ Als ik wiebelde van mijn linker- op mijn rechterbeen kreeg ik boze blikken van de juf. Je moest de spreuk naleven.

We werden uitgedaagd tijdens schooltijd. Na het monotoon opdreunen van de spreuk werden tafels en

stoelen aan de kant geschoven. De juf legde een balk tussen twee tafels. Met pijn in mijn buik sloeg ik het gade. ‘Trek allemaal jullie schoenen uit,’ begon ze zangerig. De jongens gooiden hun gympen aan de kant. Verdrongen elkaar in de rij die als vanzelf ontstond. De meisjes keken afwachtend toe. Ik bukte mij langzaam om mijn schoenen uit te trekken. Sloot als laatste aan in de rij. Ik vroeg me af of ik nog kon zeggen dat ik me ziek voelde en of ik niet door mijn ouders opgehaald kon worden. De juf ging met haar hand door haar korte, zwarte haar. Ze vond het lekker om door haar eigen haar te woelen, zei ze. De meisjes uit de klas mochten soms het haar van de juf kammen. Ik niet.

‘We beginnen deze periode elke dag met een balkoefening. Eerst gaan jullie één voor één over de evenwichtsbalk lopen. Maar de oefeningen zullen steeds leuker worden. Aan het eind van dit seizoen kunnen jullie elkaar geblinddoekt passeren.’ Ik wist dat ik af zou gaan bij de oefening. Zag voor me hoe ik van de balk af viel en mijn tand door mijn lip ging. Ik kon dit soort dingen niet.

’s Nachts lag ik uren wakker. Hoe kon ik mijn ouders ervan overtuigen dat ik ziek was? De thermometer in een kopje hete thee houden? Nee, ik maakte mijn eigen kots. In de ochtend voordat ik naar school moest, riep ik vanuit mijn hoogslaper: ‘Mama, ik ben ziek, ik heb overgegeven!’ Mijn moeder kwam mijn slaapkamer binnengerend. Ik hoorde haar de hoge trap met twee treden tegelijk opstormen. Ze haalde het teiltje bij me weg. ‘Ah kindje toch, je was gisteravond al niet lekker...’ Ze stopte midden in haar zin. ‘Maar Renee, dit ruikt naar lavendel.’ Ik keek niet op. Hoe had

ik zo stom kunnen zijn mijn etherische lavendelolie erbij te gooien? Mijn moeder keek me strak aan. ‘Renee, wat is dit nou voor iets raars? Nu uit bed, je gaat naar school.’

Op jonge leeftijd wilde ik mij al onttrekken aan het leven. De wereld vond ik geen prettige plek. De alternatieve genezer waar mijn moeder mij mee naartoe nam zei dat ik een engel was. ‘Renee zweeft. Ze kan niet landen op aarde. Ze is een kleine dromerige engel.’ Het klopte, ik was er niet. Het voelde alsof ik de wereld waarnam vanuit een afgesloten glazen ruimte. Ik hield niet van klimmen in bomen of zwemmen in open water en ik kon de radslag niet. Een jongen uit mijn klas noemde me ‘Slagroom’. Ik begreep het.

Op mijn zesde creëerde ik een fantasiewereld. Het was een andere plek, waar alleen maar mooie en lieve mensen leefden. Ik had de macht om iemand mee te nemen naar deze utopische plek of niet. In gedachten trok ik cirkels om mensen, dieren en bomen heen. Een cirkel stond voor een enkeltje naar mijn fantasiewereld. Door mijn juf trok ik in gedachten een streep – nare mensen weigerde ik. Net als afval, plastic en auto’s. Zo begon heel onschuldig een dubbelleven waar niemand weet van had. Want thuis was het soms ook beter om te vluchten in mezelf. ‘Ieder huisje heeft zijn kruisje,’ zei mijn vader als hij het goed wilde maken na een ruzie. Hij had twee kanten. Ik hield hem altijd in de gaten, hij was bepalend voor de sfeer. Kon plotseling ontploffen waarbij mijn zus het moest ontgelden. De laatste keer dat hij duwde was ze zestien. Ze kwam vlak naast me terecht, op de marmeren vloer,

tegen de aardewerken pot waarin we het houtvuur bewaarden. Mijn moeder kwam, gealarmeerd door het geschreeuw, de woonkamer in gerend en gooide een glas water in zijn gezicht.

Mijn vader had een moeilijke jeugd gehad. Zijn ouders maakte elke dag dronken ruzie, zijn moeder werd geslagen. Hij zei altijd: 'Mijn gedrag is niets in vergelijking met wat mijn vader deed.' Het was zijn verleden, wat wij hadden te begrijpen.

Mijn gebreken werden uitdagingen genoemd. Door mijn dyslexie hoorde ik bij de kinderen in de klas die 'langzamer' waren. De wekelijkse bijlessen maakten me onzeker, net als de extra lessen voor mijn motoriek. Motorisch gestoord klonk zo hard, dus zeiden mijn ouders toen ik elf was dat ik 'om mijn linker- en rechterhersen helft beter te laten samenwerken' op bewegingsleer moest. Op school was daar een docente euritmie voor. Als ik aan mensen van buiten school uit moest leggen wat euritmie was, zei ik: 'Het klinkt als een besmettelijke ziekte maar het is een vorm van ballet.'

Ik schaamde mij als ik voor bewegingsleer uit de klas werd gehaald. Een uur voordat er bij het klaslokaal werd aangeklopt, kreeg ik al buikpijn. Het kloppen op de deur was een verlossing en een straf tegelijkertijd. Een verlossing van de vraag wanneer het geluid van de kloppende hand zich zou aandienen. Maar de straf bestond uit de blikken van de andere kinderen bij het horen van de zin 'Ik kom Renee even van jullie lenen'. Het bevestigde mijn imperfectie.

De euritmiedocente had een zelfgenoegzame glimlach op haar gezicht. Mijn vader noemde haar een ego-

maan, wat ik maar een vreemd woord vond. Ze droeg een paars gewaad met vleermuismouwen. Langzaam liep ik achter haar aan de trappen op. Op zolder had ze een werkkamer die naar schimmel rook. Ik hield van die geur. Het deed me denken aan vakanties in Engeland, aan oude kastelen en wijnkelders. De docente legde met haar Duitse accent geduldig de oefeningen uit. We gingen koperen staven overgooien. Trefzeker gooide ze een koperkleurige staaf in mijn richting. Ik deed mijn ogen dicht. De staaf kletterde naast mij neer.

Mijn gezondheid bleef een probleem. De artsen hadden mijn ouders gewaarschuwd. Astronautenvoeding was mijn redding, maar ik zou mijn hele leven zwak blijven; vatbaar voor ziektes en allergieën.

De voorspelling kwam gedeeltelijk uit. Om de twee weken had ik op de basisschool hoge koorts. Docenten hadden er hun bedenkingen bij. Ik kan me nog herinneren dat in de zevende groep de juf mij onder vier ogen wilde spreken. De schoolbel ging, iedereen dromde naar buiten. Er ontstond een opstopping bij de deur. Ik voelde een hand op mijn schouder. Ik was een beetje bang voor de juf sinds ze tegen mijn ouders had gezegd dat ze niet van zieke mensen hield, alleen van gezonde. Ik wist dat ik bij de verkeerde categorie hoorde. ‘Renee, blij jij nog even?’ Ik keek naar haar asymmetrische gezicht. Ik hield niet van mensen van wie het gezicht niet klopte.

Langzaam liep het klaslokaal leeg. Ik ging naast haar bureau staan, zij ging erop zitten, haar benen over elkaar geslagen. ‘Je weet dat ik een gesprek met je ouders heb gehad,’ begon ze. Ik knikte omdat ik dacht dat dat gepast was. ‘Je bent dit schooljaar nog weinig

aanwezig geweest. Af en toe kom je een ochtend. Wat is er nou precies aan de hand?’ Fronsend keek ik haar aan, we hadden dit gesprek al vaker gevoerd. ‘Ik heb de kattenkrabziekte, daardoor ben ik vaak ziek. Er is een bacterie in mijn bloed gekomen omdat mijn kat me heeft gekrabd. Die bacterie heeft zich vastgezet in mijn lymfeklier in mijn lies.’ Ik deed mijn riedeltje zoals ik mijn moeder vaker bezorgd had horen vertellen aan haar vriendinnen over de telefoon. De juf keek me lang aan en zuchtte.

Haar hand reikte omhoog om door haar haren te gaan, maar ze bedacht zich. Ze sprong op van het bureau. ‘Kom maar mee, dan kan je het aan me laten zien.’ Weer voelde ik haar hand op mijn schouder. We liepen naar de wc. Geroutineerd deed ze het licht aan en de deur achter ons op slot. Alles was duidelijk onder controle. ‘Zo,’ fluisterde ze nu. Ik knoopte mijn broek open, een geruite skatebroek van de H&M. Mijn zus noemde mij een ‘mini-alto’ wanneer ik die broek aanhad, een groot compliment. Eronder droeg ik een Mickey Mouse-boxershort. De bacterie had een bult veroorzaakt in mijn lies, ter grootte van een tennisbal. Onderbroeken dragen ging niet meer. De juf, die zich voorovergebogen had, deinsde een beetje terug nu ik mijn boxershort naar beneden trok. Naast mijn sprietige schaamhaar was met tape een wit verband geplakt.

‘Als het te veel moeite is,’ begon de juf. Ik voelde de machtsverhouding veranderen. ‘Nee hoor,’ zei ik terwijl ik het tape lospeuterde. Voordat het witte gaasje loskwam was de etterende wond al te ruiken. Een geur van rotte eieren.